

PRAGOJE PASTATYTA NAUJA VYRIAUSYBĖ

"IS JUNGTINIŲ TAUTŲ REIKALAUJAM NE ŽODŽIŲ, O DARBŲ", - DR. VALIŪNAS

"Jungtinių Tautų uždavinys ir moralinė pareiga yra žiūrėti, kad šios įžymios organizacijos nariai vykdytų savo įstatuose, pareiškimuose ir sutartyse prisimtus įsipareigojimus", — pareiškė Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, rugsėjo 20 d. kalbėdamas ties Jungtinių Tautų būstine, Batuno surengtoje baltiečių demonstracijoje.

Batunas — santrumpa iš "Baltic Appeal to the United Nations" — yra estų, latvių ir lietuvių sambūris, pasiryžęs neatlaidžiai klabenti Jungtinių Tautų Organizacijos duris ir nuolat reikalauti, kad ji padėtų Baltijos valstyboms atgauti iš jų atimtą valstybinę nepriklausomybę.

Rugsėjo 20 dienos demonstracija buvo surengta ryšium su 30 metų sukaktimi nuo Stalino-Hitlerio sąmokso sudarymo. To gėdingo įvykio sukakties data iš tikrųjų buvo beveik mėnesį anksčiau, būtent, rugpjūčio 23 dieną, bet Jungtinių Tautų šių metų posėdžiai dar nebuvo prasidėję. Todėl ir su šia demonstracija buvo palaukta. Ji buvo surengta pirmąją Jungtinių Tautų posėdžiavimo savaitę. Tačiau tas sąmoningas pavėlinimas nepakeitė rengėjų intencijos priminti prieš 30 metų Maskvoj sudarytą sąmokslą. Tad ir Vliko pirmininkas, kaip ir kiti kalbėtojai, pabrėžtai priminė su tuo sąmokslu neatskiriama susieta tiesą, kurią Stalino ir jo bendrininkų įpėdiniai veidmainiškai, bet labai uoliai slepia nuo žmonių ir stengiasi ištrinti iš istorijos. O tiesa yra tokia, kad tas sąmokslas, tariant Vliko pirmininko žodžiais, — "atvėrė vartus Hitlerio agresijai Europoj ir sudarė galimybę Hitleriui pradėti Antrąjį pasaulinį karą".

"Pirmoji (to sąmokso) auka buvo Lenkija", priminė dr. Valiūnas. Ir iš tiesų, kaip jis trumpai paminėjo, vos savaitei prabėgus nuo sąmokso pasirašymo, Hitleris puolė Lenkiją iš Vakarų, o po 17 dienų Stalino armijos užplūdo Lenkiją iš Rytų. Maitindama reikmenimis Hitlerio karo mašiną, sovietinė Rusija primetė savo karines įgulas Lietuvai, Latvijai, Estijai ir užpuolė geruoju tokių įgulų nenorėjusių prisiminti Suomiją. O kai Maskvos remiama Hitlerio armija žygiavo į Prancūziją, Maskva pasiuntė savo armijas galutinai užimti Lietuvą, Latviją ir Estiją. O kai Hitleris pasirodė nekantus ir neištikimus sąmokslininkas, kai jis atkreipė ginklą prieš savuosius karo sukelimo bendrininkus, tai maskviniai karo kėlelėjai mielai naudojo si Amerikos bei Anglijos pagalbą, ir pasinaudojo ją taip, kad, karui pasibaigus, iškilo kaip didžiausia pasaulyje imperialistinė pajėga. Ši sovietinės Rusijos galybė yra Stalino su Hitleriu sąmokso vaisius, — gėdingas, griežčiausiai smerktinas ir skubiai sunaikintinas vaisius.

"Pasaulio taika remiasi laisvės gražinimu visoms prispaudoje tebelaikomoms tautoms", kalbėjo Vliko pirmininkas dr. Valiūnas, ir baigė savo pareiškimą tokiais žodžiais:

"Is Jungtinių Tautų reikalaujame ne žodžių, o darbų. Istorija teis jus, atstovai Jungtinių Tautų Organizacijos, ir tei ne pagal jūsų gražias kalbas, o pagal jūsų darbus žmonijai ir prisilėgtųjų tautų laisvei!". (E)

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. Respublikonas sen. Charles Goodell iš New Yorko pasiūlė kongresui pareikalauti, kad visi amerikiečiai būtų iš Vietnamo išvežti iki 1970 m. galo. New Yorko gubernatorius, irgi, respublikonas, Rockefelleris kritikavo senatorių už apsunकिनimą prezidento Nixono darbo ir derybų su komunistais. New Yorko respublikonų komitetas žada nebestatyti Goodell kandidatą į senatą. Jis buvo gubernatoriaus paskirtas, kai žuvo sen. Robert Kennedy.

HOUSTONAS. — Dr. Denton Cooley vakar padarė širdies perkėlimo operaciją 54 metų vyrui įdėdamas tik mirusios moters širdį. Tai jau 21-ma tokia dr. Cooley operacija.

STOKHOLMAS. — Švedijoje turistų pernai buvo 1.4 milijonai. Daugiausia lankėsi iš V. Vokietijos, antroji vieta buvo amerikiečiai, toliau britai, olandai ir prancūzai.

Vilniuje oficialiai paminėjo Vaidžantą

Rugsėjo 18 d. Vilniuje buvo surengtas oficialus Juozo Tumo Vaidžanto minėjimas jo šimtojo gimtadienio proga. Apsilankę eilė vietinių valdžios šulų su šumausku priešaky. Vaidžanto kūrybos ištraukų skaitė "oficialiausias" aktorės — K. Kymanaitė ir M. Mironaitė — o minėjimą pradėjo Antanas Venclova, pastaruoju metu itin uolus pastovėti ir nusifotografuoti prie visų vieninai gerbiamų didžiųjų Lietuvos žmonių karsto ar paveiklo. Paskaitą apie Vaidžantą kūrybą skaitė pedagoginio instituto docentė Aldona Vaitiekūnienė, ir labai nuoširdžiai atsiminimų apie savo susitikimus su Vaidžantu pasakojo rašytojas Juozas Paukštėlis. Šiuo minėjimu Vaidžantas, kaip ir Maironis, galutinai įstatytas į dabartinės aplinkybės Lietuvoj visuotiniai gerbiamų asmenybių galeriją.

Tokio pripažinimo susilaukę asmenys yra geriausi kandidatai paminklams statyti: jiems nebegresia pavojus iš vienu ar kitiu politinių pasikeitimų. Maironio ar Vaidžanto paminklai Lietuvoj gali daug saugiau jaustis, negu Cvirkos, Kapsuko, Černiachovskio, na, ir paties Lenino paminklai... Bet keista, kad Vilniaus miesto tvarkytojai bei projektuotojai apie tai nepagalvojo. Tarybinės Moters žurnale (liepos m.) yra paminėta, kokių paminklų rengiamasi netrukus Vilniuje pristatyti. Prieš respublikinę biblioteką būsianti pastatyta J. Mikėno skulptūra "Pirmosios kregždės", alkštelėj apie Gedimino gatvės vidurį — rašytoja Žemaitė, — abu nekontroversiški. Labai abejotino patiesinimo paminklas, ypač Vilniuje, būtų Sal. Nėriai: su Vil-

Sovietų žinių agentūra paskelbė šią Angolos išlaisvinimo organizacijos vadų nuotrauką. Angoloje, kurią valdo portugalai, vyksta partizaninis karas. Ginklus ir patarėjus parūpina komunistinės valstybės.

NAUJAS SOVIETŲ PILIEČIŲ RAŠTAS JUNGTINIŲ TAUTŲ SEKRETORIUI

MASKVA. — Sovietų Sąjungoje 46 asmenys pasirašė ir įteikė Jungtinių Tautų agentūrai naują skundą, prašydami šį kartą ne žmogus Teisių komiteto, bet JT gen. sekretoriaus pagalbos ir kokių nors veiksmų, kurie užbaigtų politinę priepauidą Sovietų sąjungoje. Pareikšime nurodoma, kad iš ankstyvesnių skundų pasirašiusių, trys asmenys buvo pasodinti į kalėjimą, du uždaryti bepročių ligoninėje, o likusieji 49 yra sekiojami slapto policijos agentų. "Mes negirdėjome, kaip pažiūrėjo į mūsų skundą JT Žmogaus Teisių komitetas, tačiau mūsų šalyje prieš skundo autorius buvo pradėtos represijos" — sako naujo skundo autoriai.

Pareikšime prašoma, kad U. Thantas panaudotų didelį savo autoritetą ir asmeninę įtaką sustabdyti žmogaus teisių laužymą Sovietų Sąjungoje ir pristovėti prie šių klausimų svarstymo žmogaus Teisių komitete. "Tarp tautinių legalių organizacijų ty la tik sukelia tolimesnę priepauidą ir duoda prispaudėjams laisvas rankas". — sakoma naujame skunde. Autoriai prašo informuoti pasirašiusius apie padarytus tuo reikalu žingsnius.

Skunde nurodoma ir suimtyčių bei į bėprotnamį uždaryty pavardės. Suimti buvo: Genrik Altunjan, Charkovo inžinierius, ir du Krimo totorių vada: Mustafa Djemilev ir Anatolj Levitin. Bepročių ligoninėn uždaryti: Oleg Vorobej ir Vladimir Borisov. Kalėjime laikomi buvo nuteisti už "sovietų sistemos šmeižimą". Kaltinimai buvo paskelbti tik 13 dienų po suėmimo.

Kartu Maskvos korespondentai praneša, kad Vladimir Dremliuga, kuris buvo nuteistas 3 metams kalėjimo už demonstraciją prieš Českoslovakijos invaziją, už nepaklusnumą darbo stovyklai buvo išvežtas į Sibiro koncentracijos lagerį.

nium jį nėra turėjusi nieko bendra, be to, visiems aišku, už kuriuos nuopelnus paminklas jau dabar numatytas. Bet dar naujastabesnis sumanymas statyti paminklą prie naujų operos rūmų Vilniuje — Liūdai Girai! Tiesa, Gira turėjo šiek tiek bendra ir su Vilniumi, ir su teatru, bet ne tiek daug, kad jo paminklas atsilaikytų ilgiau, kaip rusų tankai, ant kurių tas paminklas (kaip ir Černiachovskio) tegali atsistoti...

Dorai paminėję Vaidžanto 100 metų sukaktį, Vilniaus paminklų projektuotojai galėtų apsigalvoti, ir pastebėti, kad Vaidžantas net ir prie operos rūmų nepalyginti geriau pritiktų, negu Liūdas Gira. (E)

Medicare pasirodė pelninga daktarams

WASHINGTONAS. — Senato finansų komitete turimomis žiniomis, 30 daktarų, kurie gavo iš Medicare po \$25,000 ar daugiau metams išmokėjimų, yra AMA (Amerikos medikų draugijos) nariai ir jų daugumas yra priešingi socialiniam sveikatos draudimui. Vienas AMA pareiškė Chicagoje pareiškęs: "Aš ne kiek nesistebėčiau, jei yra daug daugiau negu 30 (AMA) pareištųjų, kurie gauna mažiau - po \$25,000".

Iš mokesčių įstaigos sluoksnių patiriama, kad šios įstaigos agentai tikrina, "kiek įmanoma", pajamų mokesčių formas mažiausiai kokių 5,000 daktarų, kuriems išmokėta po \$25,000 ar daugiau už medicinos patarnavimus (medicare). Dar tik dalis medicarės išmokėjimų patikrinta, bet jau iš ty są galima spręsti, kad daugiau negu 5,000 daktarų yra gavę už medikare po \$25,000 ar daugiau praeitais metais.

PARYZIUS. — Taikos derybose komunistų delegatai ketvirtadienį buvo dar kietesni, negu anksčiau, — pareiškė ambasadorius Lodge.

kės, tuo tarpu kai aukšti pelnai, dividendai ir interesai (procentai) yra tikrieji kaltininkai, kad krašte pragyvenimo išlaidos nepaprastai kyla, — tvirtino jis.

Aktorius George Gobel lankėsi Vietname, kur jis pradžiugino sužeistuosius marinius savo špousais ir anekdotais.

ČEKOSLOVAKIJOJE SUVAIDINTAS PASKUTINIS RUSŲ AGRESIJOS AKTAS

PRAGA. — Českoslovakijos komunistų partijos centro komiteto posėdžiai baigėsi, kaip buvo laukta, radikaliai pakeičiant visus buvusius Dubčekio valdžios žmones. Šeštadienį buvo paskelbta, kad vyriausybė atsistatydino. Manoma, kad tai buvo tik manevras, reikalingas palengvinti ir įteisinti visų Maskvai netinkamų žmonių pakeitimui. Šiandien turi paaiškėti naujos vyriausybės ir partijos centro sąstatas. Jugoslavijos žinių agentūra paskelbė, kad Dubčekas buvo išmestas iš partijos prezidentūmu. Jis tačiau esąs dar palktas partijos centro komitete, kurį pakeisti gali tik partijos kongresas.

Vyčiai pagerbė Lietuvos draugą

Rugpjūčio mėnesį įvykusia Lietuvos Vyčių — Amerikos lietuvių katalikų jaunimo organizacijos — 56-tajame metiniame seime uvo nutarta apdovanoti "Lietuvos draugo" medaliu Petarą Rodino, atstovą iš New Jersey Jungtinių Valstybių Kongrese. Atstovų Rūmuose.

Aleksandras Dubčekas

Komitetas oficialiai "svarstė padarytus klaidas" Dubčekio valdžios metu. Po posėdžių švietimo ministeris Jaromir Hrbek pareiškė per radiją, kad išvalytieji asmenys leidžiami dirbti mažiau atsaikingose pareigose. Tokių išvalytųjų esama apie 10. Valdžia vėl pateko į sovietų draugų, anksčiau buvusio partijos vado Novotnio rėmėjų rankas.

Kada sovietai su savo kariuomene pernai rugpjūčio 21 d. peržengė Českoslovakijos sieną, Tassas paskelbė esąs įgaliotasis pranešti, kad "Čekoslovakijos partiniai ir valstybės veikėjai kreipėsi į Tarybų Sąjungą ir kitas sąjungines valstybes, prašydami suteikti broliškai čekoslovakų tautai neatidėliotąją pagalbą, įskaitant pagalbą ginkluotomis jėgomis".

Vėliau sovietų propagandistai niekad daugiau šio melo nekartojo, nes niekas jų pagalbos neprašė ir nepageidavo.

Nežiūrint daugelio užsienio valstybių protesto, nežiūrint kritikos, kilusios ir komunistų partijų užsieniuose sluoksniuose, šiandien sovietų agresija Českoslovakijoje jau pamirštama, kaip greit buvo pamirštas ginkluotais įsikišimas Vengrijoje. Pasaulinė venbrų-lenkų federacija maldavo pasaulį nedovanoti sovietams šito nusikaltimo ir ragino visas laisvojo pasaulio vyriausybes nutraukti su sovietais diplomatinį ryšius. Niekas to nepadarė.

ČEKOSLOVAKIJOJE buvo suvaiddintas paskutinis sovietų agresijos akts. Paskutiniųjų laisvėjimo bandymų likučiai buvo iššluoti, tačiau istorija rodo, kad laisvės idėjos miršta pamažu, nors jos ilgus metus būna jėga užglaustos. Rusijos stiprybė remiasi tik jėga, tik laisvųjų idėjų ir individualizmo priepauidą, Kremliaus valdovai yra išsigandę, jie sėdi už šarvuotųjų diviųjų ir siuncčia kariuomenę, kur tik pasirodo laisvės mintis, net jei ji būtų ir "socialistinės" kilmės, kaip buvo Dubčekio Českoslovakijoje. Šitokia jėga ir būime paremta struktūra negali tęstis amžinai. Českoslovakijos laisvės idėjos liks gyvos ir vie-ną dieną jos triumfuos.

ČIKAGA. — Šeštadienį Čikagoje buvo apliešti 8 autobusų vairuotojai. Plėšikai laimėjo 575 dol. Vienas jų buvo peršautas ir pagautas. Visi užpuolimai įvyko negrų rajonuose.

CHARLESTONAS. — Buvęs viceprezidentas H. Humphrey pareiškė, kad dėl vis didėjančios infliacijos kalta prezidento Nixono vyriausybė, kuri nieko nedaranti jai sustabdyti.

BRIUSELIS. — Kongo valdžia pažadėjo atlyginti Belgijai už jos nacionalizuotas belgų kasyklas ir įrengimus. Belgija sutinka toliau padėti Kongui eksploatuoti Kongo žemės turtus, už tai gaudama didesnį nušimantį, negu anksčiau buvo žadama. Per 15 metų Kongas bus apmokėjęs bendrovių savininkams.

J. KLAUSEIKIS

Iš miesto, kuriame yra "veikimas"

III

Vietinis įvykis virto pasauline žinia

BERKELEY, Calif. — Naktį gegužės 15 d., kaip aną kartą rašiau, Kalifornijos universitetas policijos ir tvortvėrių pagalba pradėjo savo žemę atsiimti, kurią buvo užvaldę "Liaudies parko" steigėjai. Parke miegojusieji "hipiai" ir atsiskiusieji iš universiteto nuosavybės pasitraukti buvo policijos vilkte išvilkti arba išvesti. Aptvertą universiteto žemę, buvusį "hipių" parką, saugojo policija visai neleidama niekam artinti prie aukštos vietų tvoros prieiti.

Mieste greitai pasklido žinia, jog "Liaudies parkas" panaikintas. Apie vidurdienį Telegraph gatvė buvo kimšta užkimšta žiūrovų, nuotykių ieškotojų ir demonstrantų, kurie marsiravo, reikalaujant protestavo dėl parko uždarymo. Tvarkai palaikyti, be vietinės policijos, buvo iškviešti Oakland, San Francisco ir greitkelių policijos būriai.

Keiksmi, akmenis, plytgaliai, bonkos ir alaus kenukai buvo mesta į policiją. Kąkas pristaikė ir atsuko Telegraph gatvėje esanti gaisro vandens hidranta. Vanduo sušlapino keletą policininkų. Policija ėmėsi vandenį uždaryti, bet demonstrantai pradėjo juos apmėtyti, trukdyti. Policija ėmėsi demonstrantus ir šiaip žmones iš Telegraph gatvės vaikyti. Ne tik gatvės demonstrantai mėtė akmenis ar kitokius daiktus į policiją, bet ir nuo stogų buvo paleisti akmenys. Policija panaudojo šratinius, demonstrantams vaikyti, šautuvus. Vienas vyras ant stogo buvo nušautas, kitam pažaisios akys, beveik visai tas vyras apakintas. Viso apie šimtas žmonių per tą revoliucijos laiką sužeista. Kliuvo kaltiems ir nekaltiems. Arestuota demonstrantų ir šiaip atsitiktinai į tą sukurį patekusių žmonių bei žiūrovų.

Saunamųjų ginklų pavartojimas iššaukė nemažą reakciją — pasipiktinimą ir demonstracijoje nedalyvusių žmonių. Kai kurios studentų organizacijos, anksčiau atsisakiusios "Liaudies parko" steigėjų remti, nutarė pareikšti protestus dėl tokio parko uždarymo. Neramumams įkaitus gubernatorių Reagan Berkeley miestą paskelbė pavojaus sritimi ir į miestą buvo pasiųsta apie 2,000 nacionalinės gvardijos karių tvarkai palaikyti. Gatvės, einančios pro buvusį

"Liaudies parką, buvo užverstos storais medžiais, kuriuos buldozeriai atvilkio, gi už tokių barikadų stovėjo ginkluoti kariai. Buvusis parkas pavirto tikra karine stovykla — karių palapinių miestu. Mieste stovinėja ar važinėją kariniai sunkvežimiai ir džypai man priminė vaizdus, matytus šio karo pabaigoje, kai Amerikos armijos vyrai važinėjo Vokietijos miestuose.

Šios revoliucijos eigoje kita diena apie tūkstantis studentų susirinko universiteto aikštėje protesto mitingui. Neramumų malšintojai darban pasiumė gvardijos helikopterį. Iš helikopterio ėmė švirškinti asarines dujas, taikydami mitingo būriui. Universitete, kuriame mokosi daugiau kaip 27,000 studentų ir dirba tūkstančiai profesūrų bei kitokių žmonių, mintinguojanti tūkstantinė yra labai menka mažuma. Iš helikopterio paleistos dujos krito ant visai nieko nekaltų žmonių — studentų, profesorių ir šiaip universitetu tarnautojų, keldamas pasipiktinimą ir neapykantą tiems, kurie įsakė šitaip dujas švirškinti. Šis demonstracijų ar revoliucijos malšintųjų veiksmas buvo labai didelė klaida, kurią viešai pripažinti teikėsi ir pats Kalifornijos gubernatorių Reagan. Toks dujų panaudojimas sukėlė pasipiktinimą ir tokių žmonių, kurie "Liaudies parko" veikėjams nepritarė.

Neramumų kėlėjams šitaip pavyko susilaukti labai geros reklamos, kurios jie siekė, be to, pavyko suskaldyti visuomenės nuomonę, daug simpatijų laimint. Net patys valdžios žmonės ėmė nebesutarti. Berkely meras paprašė, kad gubernatorių karių iš miesto atšauktų, nes miestas esąs pajėgus tvarkai palaikyti, tačiau gubernatorių nepaklausė, mieste kariai buvo apie dvi savaites. Universiteto rektorius viešai prabilo, reikšdamas savo nuomonę, jog universitetas gali savo žemę Berkeley miestui išnuomoti septyneriems metams (kol ten bus statyba pradėta) ir kad miestas gali ten parką įtaisyti ir išlaikyti. Miestas pasiūlymą atmetė, o taip pat ir kai kurie kiti universiteto vadovybės balsai nesutiko su rektoriaus nuomone.

Prieš keletą metų buvo pra-

WHERE ROTC UNITS ARE

Vienas svarbiausių studentų riaušių ir neramumų taikynys pernai buvo ROTC daliniai (Reserve Officer Training Corps). Revoliucionieriai studentai reikalauja tuos dalinius iš universitetų pašalinti. Žemėlapyje parodoma, kur tie daliniai yra.

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

Ar tai buvo šauksmas tyrumoje?

dešti San Francisco apylinkėje milžiniški darbai — tiesiamas greitkelis (Rapid Transit), kurs jungs San Francisco, Oakland, Berkeley, Richmond ir kt. miestus. Iš San Francisco greitojo traukinio kelias eis po vandeniu, gi įlanką pervažiavus visur traukinys eis požeminiiais tuneliais, kitur bėgiai bus iškelti aukščiau gatvių. Berkeley mieste šio kelio statybai kai kur buvo išpirkta plati juosta žemės. Namai nugriauti. Iškastai gilūs grioviai, o juose padaryti cementiniai tuneliai greitajam traukiniui. Dabar darbai baigiami, tūneliai užpilami žeme. "Rapid Transit" valdyba įsiterpė į "Liaudies parko" ginčą, pasiūlydama "People's Park" steigėjams įsisteigti parką visame bloke, tarp Grant ir Hearst gatvių, žemės plote, kurs yra virš greitkelio tunelio. Žemė yra toliau nuo Telegraph gatvės, kuriroje yra "hipių" centrinė buveinė, bet pasiūlymas buvo priimtas ir "Rapid Transit" žemėje yra įsteigtas "hipių" parkas, pavadintas "People's Park No. 2", o kai kada "People's Park Annex" vadinamas, tuo parbrėžiant, jog neatsisakoma "People's Park No. 1", buvusio universiteto žemėje.

Taigi, paprastas vietinis įvykis (universiteto žemės atsiėmimas) dėl kai kurių valdžios žmonių neapdairumo, dėl nevykusios taktikos, virto ne tik visoje Amerikoje nuskambėjusia naujiena, bet ir užsienio spaudoje buvo plačiai rašoma apie "People's Park" revoliuciją Berkeley mieste. Kaip žinia, vadinamosios pagrindžio jėgos, kad ir menkesnės būdamos, moka kiekvieną progą

Taip kaip buvo sumesta, rugšėjo 20 d. Dag Hammarskjöld įvyko Batumo — Pabaltijos tautų organizacijos surušta demonstracija pareikšti Jungtinių Tautoms protestą ir priminti, kad iki šiol Estija, Latvija ir Lietuva yra okupuotos ir maža dedama pastangų įgyvendinti taiką. Dabar kaip tik Jungtinių Tautų organizacijos atstovai eina visumai posėdžiai. Deja, demonstracijos dieną nebuvo posėdžiaujama (šeštadieniais posėdžių nėra).

Visiems lietuvių politiniams veiksniams pritarus, demonstracijon sugužėjo gal trys šimtai lietuvių ir gal šimtas su kaupu estų ir latvių. Lietuviai gavo iš anksto paruoštas Lietuvos vėliavas su juodu raiškū perristas. Estai ir latviai turėjo vieną kitą savo vėliavą. Iš šalies žiūrint, atrodė lyg vien tik lietuvių demonstruojama. Be to, demonstracijoje dalyvavo ir lietuvių moterų operetės choras. Jo dalyvės buvo visos pasipuošusios tautiniais rūbais. Estų ir latvių buvo tik pavienės dainininkės, kurios tų trijų tautų himnus dainuojant, įsijungė į Operetės chorą. Buvo daug plakatų su atitinkamais užrašais. Viename jų buvo užrašyta: Komunizmas nuodai, saugokite savo vaikus. Kitame piešinys, vaizduojas tas šalis, kurias bolševizmas jau yra paglemžęs jo šalį. JAV padėtas klausukas.

Suprask, ir šioje šalyje esama bolševizmo grėsmės.

Tai vis toks kruopštus, apgalvotas darbas demonstraciją labian pavynti, įspūdingiau pasirodyti.

Demonstracijoje dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas Simitos, Vlko pirmininkas K. Valiūnas, Lietuvos Laisvės komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas, Batūno veikėjai prel. J. Balkūnas, P. Vileišis ir sveičiais kongresmanas Maria Biaggi, pasekretorius Mr. Walter L. Manzan, Laisvosios Kinijos prie Jungtinių Tautų atstovas Wang Meng Hsien, latvių buvęs ministris Al. Berzin, estų — dr. Heino Ainso.

V. Radziūnas ir latvis I. Repneris vadovavo judėjimui.

Sveičiai ir mūsų politinių veikusių atstovai tarė žodį. Kai kurių ilgokai kalbėta, lyg buvo pasirodžiusi demonstracijai, bet seminarui. Tektų tokius prane-

šėjus iš anksto įspėti po klek laiko skiriama pranešimams.

Demonstracijos kai kurie dalyviai neiškentėjo iki galo iš-klausti tų pranešimų ir pradėjo skirstytis. Juo labiau, kad kai kurių pranešėjų mintys jau ir šiaip plačiai žinomos. Gerai, kad paskutiniuju kalbėjęs prel. J. Balkūnas jausmingai tarė trumpą, bet esminį žodį, kurį galima suvesti į dar trumpesnį esminį sakinį — padarytų toms trims tautoms skriaudų niekada neužmiršimo. Šalin okupacija iš Baltijos valstybių.

Prel. J. Balkūno tartas žodis išjudino demonstrantus ir jie pasiryžo žygiuoti arčiau Jungtinių Tautų patalpų centro. Buvo įspūdinga žiūrėti į plėvėsuojančias Lietuvos vėliavas, kurias nešė veik kas demonstracijos dalyvis. Demonstrantus lydėjo keletas policijos pareigūnų, kurie nekludė priėti iki Jungtinių Tautų kiemo didžiųjų vartų. Jie buvo užkelti ir jau Jungtinių Tautų tvarkos dabotojai saugojo tuos vartus. Vieno būta tokio stropaus, kad, pamatęs vėliavą, nusiųres per tvorą į Jungtinių Tautų pusę, paskubėjo plėvėsuojančią vėliavą perkelti kiton pusėn. Atseit, Jungtinių Tautų teritorijos nepriklausomybė buvo nepaliesta, apginta...

Demonstracijos dalyviai šūka-vo primindami Ribbentropo-Molotovo sudarytą slapta akta, pagal kurį buvo pavergtos Baltijos valstybės. Taip pat šaukta "Šalin okupantai iš Baltijos valstybių" ir panašiai.

Deja, šeštadienis, Jungtinių Tautų patalpos buvo tuščios. Tik pro kai kuriuos langus kyšojo galvos. Čia ir kilo abejonės, ar kartais nedemonstruojame ir šūkaujame tyrumoje? Ar kas iš-girs pagalbos šauksmą? Gal vel-tui žygis?

Ne! Kiekvienas veiksmas tu-ris savo ataveiksmį. Vaizdžiau-fariant, demonstruota pagiry-je, kur bet kuris garsas susilau-kia atgarsio.

Gyvenama labai drumstus me-tus. Esama kraštų giliai įklim-pusių ir bejęgiškai klampojančių bei pagalbos ar užtarimo ieš-kančių.

Atsidūrę tokioje padėtyje, jautriai dairosi visoje aplinkumoje ir ieško tokių pat nelaimės už-kluptų talkininkų, kad padėtų išbrišti iš to politikos pelkyno. Todėl, kad ir buvo tuščios ar apytuštės Jungtinių Tautų pa-talpos, jas visvien pasiekė šau-kančių, tiesos ieškančių gar-sas.

Atsiras kas praneš tiems, kam rūpi visų tautų bendras li-kimas. Tegul didžioji spauda tos demonstracijos nepastebėjo, sa-vo korespondentų neatsiuntė, bet pasitaiko ir taip, kad mažas kupstas ir didėlį vėžimą apver-čia.

Tegul ton demonstracijon ne-atsilankė nei vienas iš atsakin-ųjų politikų, bet ir tokie juste pajus, kad be anų trijų mažų tautų jokia taika, jų sąskaiton pirktą, yra neįmanoma.

Izraelis yra anas mažas kupstas tarp arabų, o vienok tas kupstas apvertė didįjį arabų vėžimą. Ir ar tik arabų?...

Ar Maskva, Londonas, New Yorkas ir Paryžius nepajuto ir nejučia tos nelaimės? Ar jų są-zinės ramios?

The Iron Curtain isn't soundproof.

She can't come to you for the truth, but you can reach her. Radio Free Europe does get the truth through.

Give to Radio Free Europe, Box 1995, N.Y. N.Y.

Published as a public service in cooperation with the Advertising Council.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai adieka du didelius darbus. Pirmą, jie padės Jums pasiekti asmeninį jūsų užsimojimus. Antrą, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIU SĄSKAITOMS

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Isteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

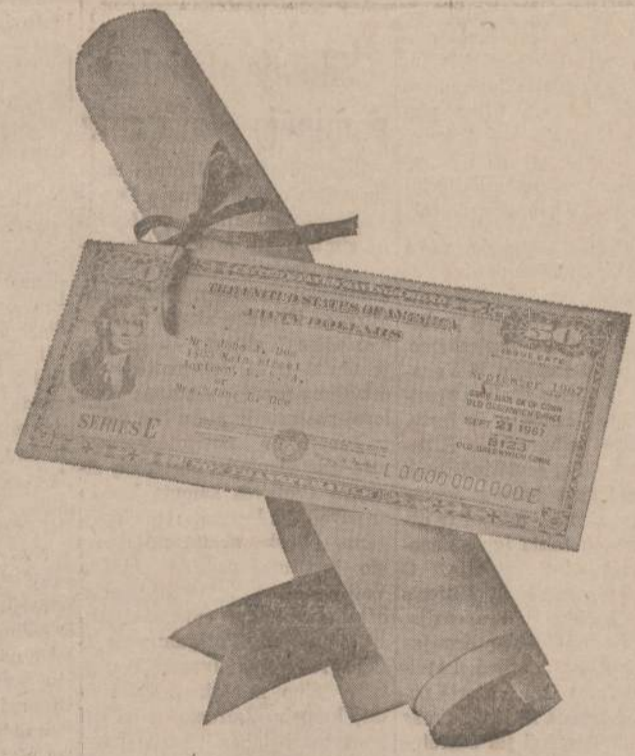
Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

panaudoti tokioms temoms, kaip "policijos žiaurumas", "nežmoniskumas", etc., be abejo, nutilint, jog mesti akmenis iššaukė policijos griežtumą. Kaip tik šiuo laiku, kai šią korespondenciją rašau, spauda ir kitos žinių perdavimo institucijos teikia žinias iš Anglijos, kaip ten "hipiai" varomi iš sauvališkai užimty palocių. Tačiau Anglijos policija moka apsieiti be šaunamųjų ginklų.

Tegul universitetas atsiėmė žemę, aptvėrė ją labai aukšta vielių tvora, bet ir "People's Park" steigėjai išėjo laimėtojai: jiems pavyko išsireklamuoti, suskaldyti valdžios žmonių ir visuomenės nuomonę. Pavyko valdžios žmonių veiklą dar labiau pažeminti, negu kad ji netikusi buvo. "Liaudies parko" steigėjai tuos savo laimėjimus apvainikavo gegužės 30 dieną Berkeley mieste surengta eise-na, kuri baigėsi prie buvusio "Liaudies parko". Eisenoje, galima sakyti, dalyvavo miniu žmonių, suvažiavusių ir iš kitų miestų, net ir iš kitų valstybių. Demonstrantai žygiavo apie 4 valandas. Apskaičiuojama, jog dalyvavo daugiau 15,000 žmonių.

(Kitą kartą, šią temą baigiant, bus verta sustoti ties vienu kitu tos matyos demonstracijos vaizdu).

"NAUJENOS" KLAVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAU AS TR. POCIULIS

Star-spangled sheepskin.

How do you put aside enough money to put a child through college? Like this: Join the Payroll Savings Plan where you work or Bond-a-Month Plan where you bank. When graduation day comes, you may not see the stars spangled over the sheepskin, but you'll know they are there. Because the Bonds that grew enough in interest to pay for college also helped your Uncle Sam.

Buy Bonds—help your country as you help yourself.

NOW—Higher Rates!
Savings Bonds now pay 4.25% when held

to maturity—and Freedom Shares (sold in combination with E Bonds) pay a full 5%. The extra interest will be added as a bonus at maturity.

And now you can buy the Bond/Freedom Share combination any time—no monthly commitment necessary. Get the facts where you work or bank.

U.S. Savings Bonds, new Freedom Shares

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

APLINK MICHIGANĄ PER 5 DIENAS

Maloniau išvažiuoti kaip grįžti

(Gaida kaip "Aplink pasaulį per 80 dienų")

Kai išvykstant į kelionę lietus pakrapija, skaitoma laimingos kelionės ženklas. Bet koks yra ženklas, kuomet prieš pat sėdant į Petro Lengvino naują Impalą aną pirmadienio rytą, po gražiausio sekmadienio ir po egzaltuotų oro pranešimų apie gerą orą, staiga viršum Michigano ežero šiaurės pusėje, rytų kryptimi, kuria buvo nusibrėžtas mūsų maršrutas, staiga iš dangaus į ežerą švyterėjo ilgas plonas raudonas žaibo liežuvis, kurį iš paskos atsivijo duslus grasinantis Perkūno subrudėjimas ir buvo pakartotas tris kartus, bet lietaus neišlijo nė lašo, o kibirais užpylė jau pasiekus aukščiausią kelionės aplink Michigano ežerą tašką — Mackinac penkių mylių ilgumo ir 300 pėdų aukštumo tiltą! Kaip tokį ženklą išaiškinti? Aš tai aiškinu negeru ženklu, nes štai, grįžus, reikia rašyti, puikiai žinant, kad parašyta yra lyg kapliu kirviu patašyta, kuomet gilieji gamtos vaizdų išpūdziai nėra įmanomi išreikšti dvidešimt penkiais alfabeto ženklais. Su melancholiška rezignacija pavydėdamas p. Irenai Raslavičienei jos lakaus, subtilaus kelionių iš Aliaskos ir Afrikos aprašymų stiliaus ir Stasiui Juškėniui jo

geriau vėliau negu niekad gero fotokopinio reportažo suklostėjimo naujausiai aprašinėjant "Dvi savaites Amerikos Rytuose", bandysiu ką beatmindamas rankioti į įmanomai logiškesnę formą tai, kas liko iš nepamirštamų penkių dienų kelionės aplink gražiausią pasaulyje savo krantais ir kopomis Michigano ežerą, prisipažindamas, kad buvo maloniau išvažiuoti kaip grįžti...

Galima per 3-4 dienas, bet nepatartina

Kadaise nuo Vezuvijaus žiauriai kentėjęs Neapolio miestas, norėdamas atkusti, turistams vilioji plačiai paleido posakį, esą kas Neapolyje nebuvo, tas rojus nematė. Nedaug pakeitus šį posakį galima taikyti Illinojaus, tikriau Chicagos lietuviam: kas aplink Michigano ežerą nepavaziavo, tas rojų nebuvo. Tą rojų sudaro paežerės, priklausančios Michigano valstybei gamtos vaizdų paežerės jau beveik visiškai baigė suindustriinti), pradėdant, sakysim, Michiana (Michigano ir Indianos valstybių tarpėsnyje) ir baigiant Menominee-Marinette (Michigano-Wisconsinso tarpėsnyje). Nuo čia kas gali, vėrciau tesike-

lia laivu keltuvu skersai ežerą atgal į rytinį krantą arba te-grįžta sausumos keliais atgal aplinkui ežerą, nes turės dvigubą malonumą, o tėsdamas maršrutą aplink ežerą per Wisconsiną ir Illinojų skaudžiai pasigęs tuo lietuviu akiai ir širdžiai taip mielių į Lietuvos Saharą taip panašių gamtovaizdžių, kurių yra pilni ežero rytiniai ir šiauriniai pakraščiai.

Pradėjus kelių skaičiuoti nuo Chicagos, aplink du trečdalius ežero važiuojant keliais 94, 31, 2 ir 35 iki minėto Menominee, jei teisingai apskaičiavau, yra 570 mylių. Nuo Menominee-Marinette per Wisconsiną dalį ir Illinojaus kampą iki Chicagos keliais 141 ir 41 distancijos dar susidaro apie 300 mylių, taip kad bendrai aplinkui Michigano ežerą reikia skaičiuoti tūkstantį mylių. Tokį mylių kiekį geras automobilistas lengvai atlieka per porą dienų, bet reikia atsiminti, kad aplink Michigano ežerą esi išvažiavęs malonumui, o ne greičio rekordui, taigi su trejeta panakvojimų reikia skirti penketą dienų.

Lietuviai pradeda nuo Sandūnų

Pabėgę iš Chicagos "Dangaus keliu" (Chicago Skyway) ir lupikišku Indiana Tollway arba Dan Ryan greitkelio (94) ir Tri-State Tollway (80, 90) amerikiečiai drožia iki La Porte, o geri lietuviai mieliausiai tik iki East Gary arba Chesterton, kad galėtų pravažiuoti ir eventualiai sustoti savo pamėgtuose "Sandunuose", bendrai tuo malonybiniu vardu vadinamame paežerės ruože nuo šiandien Midwest ir Betlehem plieno fabriku miestu paverstų buvusių kopkalnių į rytus nuo Burns Perkaso iki pat Sajunginės Prieplaukos (Union Pier).

Važiuojam!

Atsisveikinę su darbščiaja Lengvino žmona Harike ir jo mylimuoju šuniu Neronu žaibams švysčiojant ir perkūniui kurčiai bilsonant pasukome Raudonosios Vylyčios (Red Arrow) plentu į rytus.

Kadangi abiem pirmasis tikslas buvo džiaugtis atostogomis ir gėrėtis gamta, į pakelės miestelius ko mažiausiai tekreipėme dėmesio. Tad jais ko mažiausiai bus bandoma skaitytojų, jei tokių atsirastų, kantrybę bandyti, išskiriant tokius, kurie turi ką bendra su lietuviais arba šiaip yra kuo pasižymėję. Teks-te randami paežerės kopų vaizdeliai yra paimti iš Conservation Special Bulletin, išleista Save the Dunes komiteto, photos Bryan Allen. Po vaizdeliais parašų nėra, nes kopos aplinkui Michigano ežerą veikia visur vienodos, visos neišpasakytai gražios ir bene visoms joms panašiai kaip "Sandunams" gresia sunaikinimas žmogaus rankomis.

Aplink Michigano ežerą važiuojant visą laiką kairiu sukimurų rytų pusės geroji pusė yra ta, kad ir vairuotojas jaučiasi dalyvaujantis smaguriavime gamtos grožybių vaizdais. Visą lai-

ką paežerių panoramai pro šalį iš kairės slenkant, ir jis pro savo atsuktą langą lengvai gali žvilgsniu kitą mesti ir savo akis vienu už kitą gražesniais vaizdais džiuginti, nors tai ir nesiderina jų saugaus važiavimo taisyklėmis. Tačiau po Darbo Dienos Amerikoje trafiko akcidentai automatiškai sumažėja, kadangi atostogų ir savaitgalių sezonas skaitomas baigtas ir besidairančių kur varnos lekia turistų vieškeluose kaip ir uodų krūmuose staiga sumažėja.

Bridgeman

Tai pirma po Lakesidės minėjimo verta apgyventa paežerės vieta lietuvių tarpe jau žinoma dėl to, kad daktaras Adomavičius savo Alvudo tautelę čia kasmet atveža pusvelčiui geriausių vaisių pasiskinti. Gamtos mylėtojams Bridgeman tiek vertas, kad tuojau už jo yra iki šiol aukščiausios Warren Dunes kopos su žavingais parkeliais kopų apačioje ir su viešomis patogiomis ežero maudyklėmis. Nors dėl Warren Dunes kopų smėlio pastaruoju laiku apie pasikesinimus iš ardytojų pusės nebuvo girdėti, tačiau pravažiuojant viena graži aukšta kopa buvo jau "nuskusta" ir jos papėdėje pora didelių žemesnių riogsojų...

Stevensville

Stevensville yra sekanti graži paežerės kopkalnių vieta, turinti savo bėdas, panašias kaip turėjo mūsų Sandūnai. Į rytus nuo Stevensville yra nemažiau už Warren Dunes išpūdingas kopkalnių (sandunes) 1,200 akrų plotas, vadinamas Grand Mere, į kurį grėsmingai pretenduoja pramonininkai, ieškodami plyšių, kaip gauti leidimą pirkti-parduoti tų kopų smėlį, kurio čia — gražaus smulkaus balto, kaip Palangoje — skaičiuojama esant apie 54,000,000 tonų...

Lietuviams Stevensville turi vieną tragišką prisiminimą. Ties Stevensville buvo rastas laivelis, kuriuo 1965 m. rugsėjo 25 dieną išplaukė iš Chicagos nusikendo keturi jauni studentai, trys iš jų lietuviai. Apie nelaimę ir laivelio atradimą Naujienu tų metų rugs. 29 d. žinioje "Laivelį rado" buvo parašyta:

"Naktį į antradienį Michigano ežero pakraščiu sargyba pranešė, kad 20 pėdų burlaivis, kuriuo šeštadienio rytą keturi Chicagos studentai išplaukė į Michigan City, rastas apviręs apie 17 mylių atstu nuo Stevensville, Mich.

"Laivelį pastebėjo Traverse City gelbėjimo stoties lėktuvas, vėliau pakraščiu sargybos kuteris laivelį pargabeno prie Navy Pier, Chicagoje.

"Keturi studentai, buriniu laiveliu be motoro išplaukusieji buvo: John Hall, 23 metų, to laivelio savininkas, iš Steger; Zenonas Stasiulis, 23, iš Chicago Heights, ir broliai dvyniai Kristupas ir Hubertas Pamataičiai, 23, abudu iš 6632 S. Troy St., Chicagoje..."

Tėvams Pamataičiams Stevensville yra pasidarę kaip ir

CHICAGA 2000 METAIS BUS CHIPITTS

Miestas išsiplės nuo Pitsburgo iki Kanados

Daugiau kaip du trečdaliai šiandien gyvenančių žmonių sulauks trečiojo tūkstančio metų mūsų eros pradžios. Statistikos įstatymai rodo, kad iš kiekvienų 100 1999 metais gyventojų esančių žmonių 78 žmonės 2000 metais tebegyvens, tvirtina vokiečių laikraštis "Die Zeit". Šiandien niekas neabejoja, kad 2000 metais po Kr. mūsų žemėje gyvens tarp 6.2 ir 6.4 milijonų žmonių. Kaip jie gyvens, ypač čia Amerikos Jungtinėse Valstybėse, prognozės bando nustatyti Amerikos atlieties tyrinėtojas Herman Kahn, kurs su 30 bendradarbių Harmon-on-Hudson institute tais klausimais užsiima.

"Jungtinėse Valstybėse iki 2000 metų bus išsivystę bent trys milžiniški megalopoliai (bent galo dideli miestai), konstatuoja Kahn savo prognozeje. "Vardai, kokius mes tiems trims megalopoliams pusiau juokaudami laikinai davėme, yra: "Bos-laikina davėme, yra: "Bos-

simboliški vartai į kapines, kuriose amžinai ilsisi abudu jų vaikai ir kasmet, savo sūnų žuvimo dieną tėvas ir motina keliant ją paplūdimį prie Stevensville ir čia susikaupę nuleidžia į vandenį gyvų gėlių vainiką. Kiti per šiuos kelesius metus jau pamiršome, bet dvi širdys niekuomet tos datos ir tos vietos nepamirš, kol gyvos... J. Pr. (b. d.)

20 milijonų žmonių ar daugiau.

Visi šie trys milžiniškiaji turės pajurinių miestų charakterį: "Boswash" nusitęs siuru ruožu išilgai šiaurinio Atlanto pakraščiu; "Chipitts" bus išsitiesęs palei Erie ežerą, pietiniu Ontario ežero pakraščiu ir aplinkui Michigano ežerą. "Sanson" — siuru ruožu išilgai Pacifiko vandenyno pakraščius.

"Business Week" žurnalas vertindamas tuos Herman Kahn išvedojimus pasiebi: "Atlieties tyrinėtojai prįzanda mums šauniai puikų 20-jo šimtmečio užbaigą". Tuose milžiniškuose megalopolituose būsią visa, kas sveikam ir patogiam gyvenimui, darbai ir laisvalaikiai reikalinga. Veik visus darbus atliekant mašinomis, turint visapusišką apraudą, dirbant tik po 4 dienas po ketetą valandų per dieną savaitėje, žmonėms atlieksią pakankamai laiko pagyventi ir gyvenimu pasidžiaugti.

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleko Ambrose knyga, aprašanti paskutinį 90 (1869-1959) metų Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicagone atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizavtos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą išgityti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJS
vardu ir pasiusti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

HIGH RATES

4.75 % Per annum on regular Savings

5.25 % Per annum on Investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

Sony Micro TV
is built to go
with you.

Micro-TV's the personal portable that you can take with you anywhere. First of all it's 9.8 lbs. light. And Sony's advanced solid state circuitry means flicker-free reception whether you're on a beach or in a boat with its optional clip-on rechargeable battery pack. Even in the moving car if you prefer. (The set operates off the cigarette lighter). For outdoor viewing our special black 5" picture measured diagonally gives a sharp, clear picture even in the sun. And you can always take it to your favorite room, plug in the AC cord and enjoy your favorite program instantly.

LOW LOW PRICES

SONY

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. Tel.: PR 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

FREE

Beautiful bone white
16 pc. set of fine dishes

Jums patiks ši naujausia Sv. Antano Taupymo ir Skolinimo Bendrovės dovana. Tai dovana, kurios Jūs iš niekur kitur nelaukiate, bet tikrai iš mūsų. Jūs galite gauti pilną lėkščių setą nuo šios dienos iki spalio 15-tos, atidarydamas pas mus naują \$500.00 arba didesnę sąskaitą arba pridėdant tokią sumą prie pas mus jau esančios savo sąskaitos. Sv. Antano Bendrovė siūlo jums įvairiausių taupymo planus, šikaitant vieno mokėjimo 5% sertifikata (minimumas \$7,500.00), kad galėtume aptarnauti visus jūsų taupymo reikalus. Apgalvestaujame, kad galime duoti tik po vieną dovaną šeimai, ir kad dovanų negalime pasiūsti paštu. Užitekite dabar ir atsimekite Jums priklausančią dovaną.

Saint Anthony Savings

1447 South 49th Court, Cicero 60650
Phone: 656-6330

JOSEPH F. GRIBAUSKAS, EXEC. SEC'Y

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year, other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Diennarė kainos:
Chicagoje ir priemiestiuose:
metams \$18.00
pusei metų \$10.00
trims mėnesiams \$5.50
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
metams \$18.00
pusei metų \$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Stasys Lozoraitis - persona non grata

Spauda pakartotinai rašė, kad St. Lozoraitis, vadinamas diplomatinės šefu, Paryžiuje nustojo pasitikėjimo. Quai d'Orsey — Užsienio reikalų ministerija iš jo atėmė diplomatinę kortelę ir jis ten laikomas persona non grata. Prieš metus rudenį Lozoraitis nustojo pasitikėjimo JAV Valstybės Departamente ir čia jis tapo persona non grata.

Romoje Italijos vyriausybei uždarius pasiuntinybę prie Kvirinolo, jis jau senai nustojo diplomatinę teisę. Lozoraitis ten gyvena tik kaip paprastas pabėgėlis. (Lozoraitis niekad neturėjo teisės atstovauti Lietuvai egzilyje — prisistatydamas vyriausybės kaip eina prezidento ar ministerio pirmininko pareigas. Jis niekad tokiu nebuvo pripažintas. Kompromitavosi pats ir kompromitavo Lietuvos reikalus, iki dabartinio faktinio susilikvidavimo).

Galiojančiomis, nesugriaunamomis diplomatijos tradicijomis ir praktika, kai atstovai akredituoti svetimoje valstybėje pareiškiamas nepasitikėjimas, tai

Ištraukimas kariuomenės iš Vietnamo

Prezidentas Nixonas ir jo administracija yra pasiūžiusi iš Vietnamo laipsniškai ištraukti Amerikos kariuomenę. Iki šių metų gruodžio 15 d., kaip skelbiama, bus ištraukta 60,000 karių. Po to ištraukimo Amerikos karių ten pasiliks apie 484,000.

Kyla klausimas, kada jiems ateis eilė apleisti karo frontą?

Tai turės priklausyti nuo to, kaip greit bus paruošta Pietų Vietnamo kariuomenė, kad galėtų be amerikiečių pagalbos kariuoti.

Toks yra prezidento Nixono nusistatymas, pagal kurį Amerikos kariuomenės ištraukimas yra sąlygojamas su Pietų Vietnamo kariuomenės paruošimu. O tai reiškia, jog kol toji kariuomenė nebus paruošta, tol amerikiečiai bus priversti pasilikti Vietname ir ten kariuoti.

Tas sąlyginis Amerikos kariuomenės ištraukimas kelia nepasitenkinimą Senate tiek demokratų, tiek respublikonų tarpe. Sen. Charles E. Goodell iš New Yorko valstijos (jis yra respublikonas, gubernatoriaus Rockefellerio paskirtas į nužudytą Robert F. Kennedy vietą) paruošė net įstatymo projektą, pagal kurį visa Amerikos kariuomenė turėtų būti ištraukta iš Vietnamo iki 1970 m. gruodžio mėn. 1 d.

Skerdymėms turi pasibaigti, pareiškė sen. Goodell. Tešimas karo, naudojant Amerikos kariuomenę, turi pasiliauti. Atėjo laikas ne vien tik kariuomenę ten mažinti, — ją reikia visiškai ištraukti.

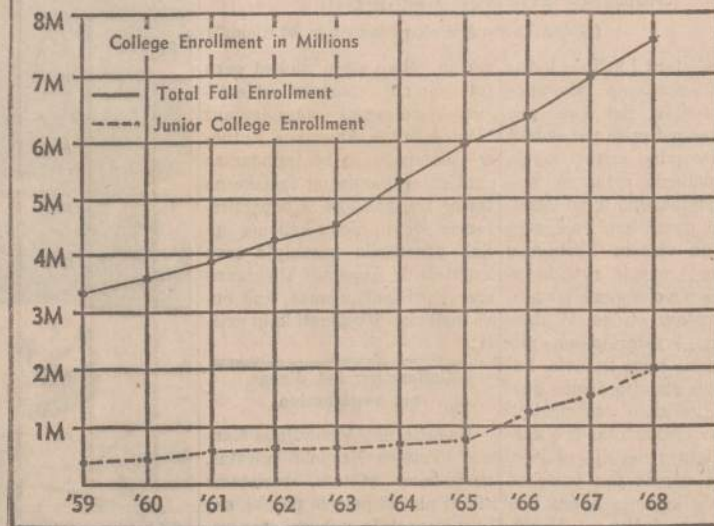
Goodell siūlo Kongresui po 1970 m. gruodžio 1 d. nutraukti Vietnamo karo finansavimą. Tai būtų priminimas ir kartu įspėjimas Pietų Vietnamo vadams, jog nuo nustatyto laiko jie privalo patys savarankiškai tvarkytis.

Senatorius Thomas F. Eagleton, kuris yra demokratas, kalbėdamas Kansas City advokatų sąjungos suvažiavime, pareiškė, jog jau metas aiškiai pasakyti Saigono valdžiai, kad amerikiečiai nepasiliks amžinai Vietname. Jis ragino prezidentą Nixoną nustatyti tinkamą laiką Amerikos kariuomenės ištraukimui ir pareikalausti, kad Saigono valdžia persiorganizuotų.

Kai toks nepalankumas Vietnamo karui pradeda pasireikšti net senatorių tarpe, tai visai galimas daiktas, jog prezidentas Nixonas bus priverstas pakeisti sąlyginį Amerikos kariuomenės ištraukimą iš Vietnamo, — pakeisti ta prasme, kad kariuomenės ištraukimas bus paspartintas, nelaukiant, kol tą kariuomenę pavaduos tinkamai paruošti Pietų Vietnamo kariai.

A. D. GERULAITIS

THE STUDENT EXPLOSION

Per paskutinį dešimtmetį Amerikos universitetuose labai paaugo studentų skaičius. Ypač paaugėjo Žemesniųjų Kolegijų lankytojų. Prieš 10 metų jų buvo 411,000, o pernai — jau 2 mil.

Nepasitenkinimas didėja

Mokesciai ir infliacija — tai du opiausi dalykai, kurie vargina Amerikos žmones ir apie kuriuos daugiausia kalbama bei kurie kelia daugiausia nepasitenkinimo.

Tas faktas labai išryškėjo apklausoje, kurią pravedė Louis Harris įstaiga. Tos apklausos duomenys rodo, jog nuolat didėja nusivylimas Nixono administracija, kuri iki šiol nepajėgė nei infliacijos sulaukyti, nei paruošti tinkamos pajamų mokesčių sistemos, atseit, tokio plano, kuris būtų daugiamai gyventojų priimtinas.

Apklausinėti buvo įvairių sluoksnių ir įvairaus amžiaus gyventojai. Bendrai imant, šešiasdešimt nuošimčių apklaustųjų pareiškė, jog spraga tarp vis brangstančio pragyvenimo ir pajamų didėja. Labiausiai tai jaučia senesnio amžiaus žmonės, sulaukę penkiasdešimt ar daugiau metų.

Asmenys, kurių šeimos pajamos per metus siekia penkis tūkstančius dolerių ar mažiau, savaime suprantama, yra labiau nepatenkinti, negu, sakysime, asmenys, kurių metinės pajamos žymiai prašoka penkis tūkstančius. Tačiau ir jie jaučiasi skriaudžiami: jie mano, kad administracijos paruoštas pajamų mokesčių projektas jų atžvilgiu nėra teisingas. Jei tas projektas būtų priimtas, tai, sako jie, mokesčių našta juos labiausiai paliešų.

Iš apklaustųjų tik aštuoni nuošimčiai pareiškė, jog, nežūrint infliacijos, jie pasistūmėjo pirmyn. Trisdešimt nuošimčių pasisakė, kad jie pajėgia išsiversti lygiomis. Visi kiti nusiskundė, jog dėl infliacijos ir didėjančių mokesčių jie tiesiog pateko į klampynę, iš kurios sunku yra išsikrapštyti.

Dėl susidariusios padėties apklaustieji daugiausia kaltina valdžią, kuri nesiskaitanti su išlaidomis: bilijonai dolerių yra skiriami tokiems reikalams, kurie, daugelio manymu, nėra esminiai.

Vėliausiai paskelbti apklausos duomenys rodo, jog Nixono (o taip pat ir jo administracijos) populiarumas laipsniškai mažėja. Tiesa, administracija gali teisintis, jog ji nieko dėta, kad infliaciją ji paveldėjo iš anksčiau buvusios demokratų administracijos.

Tačiau, kaip sako Louis Harris, tatau mažai ką teigtinkas: praieities atžvilgiu žmonių atmintis yra "trumpa".

vo vyriausybės atšaukiamas ir jo atstovavimas toje valstybėje pasibaigia. Dabar Lozoraitis prieš tokią padėtį. Jo pareigos pasibaigė ir esant persona non grata diplomatinį pareigų eiti negali. Kas toliau? Pirmiausia po pareikimo Paryžiuje Lozoraitiui persona non grata, kaip diplomatas, suprasdama savo padėtį ir nenorėdamas toliau kentti Lietuvos reikalams, jis turėjo pats pasitraukti iš diplomatinės tarnybos. O ką gi jis padarė po to įvykio?

Užuot pasitraukęs iš diplomatinę pareigų, Lozoraitis 1968 m. rudenį, atvykęs į Washingtoną, surašė pareiškimą, pagal kurį Lietuvos diplomatinę ekspozitūrą Paryžiuje dėl nesubordinacijos šefui yra laikoma už Lietuvos diplomatinės tarnybos ribų ir diplomatinės tarnybos pareigūnams nevalia palaikyti su ja bet kokius diplomatinis santykius. (Čia primenama, kad Lozoraitis nėra diplomatu viršininkas. Jis yra tik vienas iš lygiųjų ir todėl ne tik negali jų atleisti iš tarnybos, jei jie jo nepaklauso, tuo labiau negali likviduoti pasiuntinybės).

Lozoraitis įsakymu tas pareiškimas (1968 m. spalio 22 d.) Washingtono pasiuntinybės buvo įteiktas Valstybės Departamentui. V. Departamentas tą pareiškimą atmetė ir Washingtono Lietuvos pasiuntinybę šių metų sausio mėn. jį atsiėmė. Tuo būdu ir Washingtono Lozoraitiui buvo pareikštas nepasitikėjimas. Jo diplomatinės pareigos pasibaigė ir Washingtono. Jam ligi šiol nepasitraukus iš diplomatinės tarnybos, jo buvi-

mas kenkia Lietuvos reikalui. Su persona non grata valstybių vyriausybės nebendrauriauja.

Lozoraitis teigė, kad tam jį kompromituojančiam pareiškimui Valstybės Departamente pritarė ar net jį pasirašė keli kiti diplomatinės tarnybos pareigūnai. Čia yra vieta ir pareiga pasisakyti diplomatams ir atitaisyti jiems Lozoraitio primetamą nusikaltimą.

Lozoraitiui de facto nustojus diplomatinę pareigų, diplomatai liko be asmens, kuris kaip pirmas tarp lygiųjų koordinuotų jų veiklai visai nepriklausomai nuo to, kaip toliau elgis Lozoraitis. Nelaukdami ir toliau pildydami savo pareigas, diplomatai turėtų tuojau susirinkti ir nustatyti būdą diplomatiniam darbu koordinuoti demokratijos principais. Inicijavos turėtų imtis p. Kajackas ar kas nors kitas.

Šia proga primintinas visišką Lozoraitio nesupratimas nei diplomatinę tarptautinių santykių, nei administracinių principų bei pareigų. Nepavykus likviduoti Paryžiaus pasiuntinybę, jis organizuoja prieš ją pareiškimą, kurį pats pasirašė ir jį įteikė Valstybės Departamentui. Neabejotina, kad V. Departamentas, gavęs (gal pirmą) tokį pareiškimą, turėjo jį atmeti. Draudimas kitiems diplomatinės tarnybos pareigūnams palaikyti santykius su Paryžiaus pasiuntinybe parodo Lozoraitio visišką administracinių nuostatų nesupratimą. Čia vėl matome Lozoraitio vadistinio režimo tęstinumą, klaidingai manant, kad

"diplomatu vadui" viskas leistina.

Lozoraitio mokslo kolegos (miškų inž. V. Zemaitis ir dr. J. Zubrickas) jau 1955 m. atviru laišku Lozoraitiui ir visuomenei pareiškė, kad Lozoraitis dėl menko mokslo ir pasitikėjimo stokos negali Lietuvai atstovauti. Ar tai reikėjo laukti 13 metų, kad jis pats įrodytų savo nesugebėjimus diplomatinei tarnybai? Vien diplomatinio etiketo dar neužtenka diplomatu ir politikui.

Lozoraitiui dar yra galimybė įrodyti diplomatinį supratimą, kad šioje padėtyje jam negalima toliau likti diplomatinėje tarnyboje. Antraip, neteks jam nė to supratimo pripažinti. Jei-gu Lozoraitis ir to nesupras, tai Vilkas turės rasti būdą tai sutvarkyti, kad jis daugiau nekompromituotų Lietuvos reikalų.

Nauji Fordo modeliai

Fordo korporacijos viceprezidento John Naughton pranešimais, naujieji Fordo automobilų modeliai 1970 metais visus kitus pralenksią. "Atėnantieji 1970 metai greičiausiai bus vidurinės auto klasės metai", pareiškė jis. Ypatin-gai gerai perkonstruktas esąs Torino modelis, Thunderbird, Mustang, Maverick, kurs tik praeitų balandžio mėnesį buvo išleistas kaip 1970 metų modelis, lieka nepakeistas.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Dr. KAZYS SIDLAUSKAS

Naujas žygis Lietuvos laisvinimo byloje

(Amerikos Lietuvių Kongrese Detroito 1969 m. rugpjūčio 30 d. skaitytas pranešimas)

1. KERSTENO KOMITETO REIKSMĖ

Neseniai miręs Gen. Dwight D. Eisenhoweris, būdamas JAV prezidentu, savo kadencijos pradžioje 1953 m. kovo mėn. 26 d. priėmė Baltuose Rūnuose Amerikos Lietuvių Tarybos delegaciją. Šioj audien-cijoj Tarybos delegacijai pavyko išgauti prezidento Eisenhowerio pritarimą, kad būtų sudarytas atskiras JAV Kongreso komitetas, kuriame būtų pavesta oficialiai iš-tirti visas Pabaltijo valstybių į Sovietų Są-jungą įjungimo aplinkybes ir paskelbti savo tyrimo davinius bei pasiūlyti savo reko-mendacijas. Šitokia yra buvus vad. Ker-steno Komiteto kilmė. Jo veiklą mes dar prisimename, o bent dalį jo padarytų iš-vadų mums bus proga prisiminti, apžiū-rint ALT pastangomis ir finansais paruoš-tą pastovių Genocido Parodą.

Kersteno Komitetą ir jo atliktą darbą tenka laikyti pačiu svarbiausiu ligšiol lie-tuvių išėivijos atsiektu Lietuvos laisvės by-loj labiausiai, kurio vertę mes gal tik ateity galėsime pilnai patirti.

Nors Kersteno Komitetas savo darbų pilnai neužbaigė, nors jo reikėmė Pabal-tijo tautos buvo susilpninta, išplečiant jį į bendrą Komunistų Agressijos Komitetą, apimančią sovietų satelitų ir nesatelitų pa-

dėties ištyrimą, bet Pabaltijo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą Komitetas yra pilnai ištyręs ir savo išvadas padaręs.

Pats svarbiausias Kersteno Komiteto konstatavimas yra paskelbtas III-jam pra-nešime (Third Interim Report), kuriame sakoma, kad Komitetas, pasiremdamas jam duotais liudininkų parodymais ir ki-tokia įrodomąja medžiaga nustatė, jog "Sovietų Sąjunga, be jokios provokacijos, 1940 m. birželio mėn. padarė invaziją ir perėmė karinę ir politinę Lietuvos, Lat-vijos ir Estijos kontrolę, tuo papildydama neišprovokuotos agresijos aktą".

Toliau tame pranešime pasakyta, kad įrodymai yra pribloškiantys ir nepaliečtų jokių abejonių, jog Estija, Latvija ir Lie-tuva buvo jėga okupuotos ir nelegaliai prijungtos prie Sovietų Sąjungos. Bet koki so-vietų tvirtinimai, kad jų 1940 m. liepos mėnesį praveisti rinkimai yra buvę laisvi ir nevaržomi arba kad tais rinkimais sudary-tų parlamentą priimtos rezolucijos, pra-šencios pripažinti sovietinėmis respubli-komis buvo legalios, yra melagingi ir ne-atitinką faktams.

Man rodos, kad galima drąsiai tvirtinti, jog Kersteno Komiteto tyrimo daviniai užkerta kelią Jungtinių Valstybių vyriaus-ybei bet kada nors ateityje pripažinti Pa-baltijo valstybių įjungimą į Sovietų Są-jungą, nes pripažinti smurtu veiksmams įvykdytų teritorinių pasikeitimų neleidžia tarptautinė teisė jau nuo Tautų Sąjungos ir Kellogo pakto laikų.

Jungtinių Amerikos Valstybių užsienių politiką veda prezidentas, paliriamas ir

pritariamas Senato (by and with the Ad-vice and Consent of the Senate), o tarp-tautinėms sutartims ratifikuoti reikalingas net dviejų trečdalių senatorių prita-rimas (Konst. Art. II, Sec. 2 p. 2.). Sunku įsivaizduoti tokių simpatijų, kad Senato narių dauguma kada nors galėtų JAV prezidentui patarti laikyti Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą teisiniu faktu, kai turima Atstovų Rūmų Komiteto oficialų spren-dimą, padarytą po nuodugnaus visos by-los ištyrimo, kad Lietuva yra tapus neiš-provokuotos svetimos valstybės agresijos auka.

Galutinę išvadą Kersteno Komitetas buvo pasilęs, kad besitęsiančios karinės ir politinės Pabaltijo valstybių okupacijos klausimas būtų perduotas svarstyti Jung-tinėms Tautoms, nes jis sudarą grėsmę pasaulio taikai.

2. KONGRESO REZOLIUCIJA DEL BALTIJOS VALSTYBIŲ

Nemažos propagandinės reikšmės Lie-tuvos laisvės byloj yra turėjusi Atstovų Rūmų 1965 m. birželio 21 d. priimta ir Senato vienbalsi pritarimą 1966 m. spalio mėn. 22 gavusi Rezolucija 416, 'skatinanti JAV prezidentą atkreipti pasaulio dėmesį per Jungtines Tautas ir kitus tarptautinius fornumus į savivaldos teisių Pabaltijo tau-toms paneigimą ir panaudoti pasaulio op-tinio jėga, kad tos teisės Baltijos tautoms būtų atstatytos.

Prieš priimant šią rezoluciją Atstovų Rūmų plenumo posėdy, Užsienių Reikalų Komiteto, Europos Pakomitetas, vadovu-

James Kongres atstovės iš New Yorko val-stybės, ponios Edna F. Kelly, pravedė 1965 m. gegužės 17 ir 18 dienomis platų viešą apklausinį šarą (Hearings) apie padėtį Bal-tijos kraštuose. Į šių apklausiniųjų pro-tokola buvo įrašytas ir platus tuometinio ALT pirmininko p. Leonardo Šimučio memorandumas. Į posėdžius atvyko ir sa-vo pareikšimas padarė ilga eilę kongres-manų, pasidžiaugiančių Baltijos kraštų aneksijos nepripažinimu, bet kartu apgal-vestaujanti, kad Jungtinės Amerikos Val-stybės, apart okupacijos pasmerkimo ir Kersteno Komiteto darbų, ligšiol beveik nieko nėra padariusios dėl Baltijos tau-tų, o vis tik šis kraštas turėtų rodyti pavyz-dį savo draugams kovoj už kolonializmo Pabaltijo kraštus sustabdymą ir šioms tau-toms laisvės atgavimą.

Į Atstovų Rūmų plenumo posėdį šis klausimas vėl buvo įneštas kaip Baltijos valstybių reikalas (The Baltic States) ir jo debatai apima beveik dešimtį Congressional Record puslapių.

Nei Kersteno Komiteto rekomendaci-jos, nei Kongreso rezolucija netapo prak-tiška JAV politika, bent kas liečia Lie-tuvos bylos išskėlimą Jungtinėse Tautose. Kaip žinoma, Jungtinės Tautos ligšiol ne-labai pasirodė, kaip efektyvus instrumen-tas tarptautinės agresijos veiksmams spės-ti, kas ypačiai ryškiai buvo pademonstruo-ta Korėjos, Vengrijos ir Čekoslovakijos atvejais. Be to, didelė dauguma naujųjų valstybių užimtos savo pačių problemomis ir nedaug žino arba mažą dėmesio kreipia

į tarptautinio komunizmo agresiją ir jos aukas. Gal būtų, dėl šios priežasties ir ne-siskubinama Baltijos valstybių byla įnešti į Jungtines Tautas.

Pagaliau mums derėtų atkreipti rimtą dėmesį ir į tą aplinkybę, jog Sovietų Są-jungai gali nesunkiai pavykti gynai procedūriniais sumetimais sutrukdyti, kad Baltijos tautų laisvės bylos svarstymas nebūtų įrašytas į Jungtinių Tautų Visuotinio Susirinkimo darbotvarkę. Baltijos tautos yra II-jo Pasaulinio karo padarinių aukos, o to karo pasekmę likvidavimas neįeina į Jungtinių Tautų kompeticiją. Šį reikalą turėjo atlikti taikos konferencija, kuri ligšiol neįvyko, o tik atskiros taikos sutar-tys buvo sudarytos su sovietų satelinėmis valstybėmis ir Austrija. Kaip tik dėl šios priežasties netenka girdėti, kad kas nors siūlytų Vokietijos sujungimo klausimą pa-vesti spresti Jungtinėms Tautoms, nes šis klausimas, kaip ir Baltijos tautų laisvės bylos, laukia taikos konferencijos (kuri vargiai kada nors beįvyks) arba atskirų taikos sutarčių. Galbūt tik dėl šios priežasties sovietai praleido tydomis JAV Kon-greso rezoluciją Baltijos valstybių reika-lu, bet daug triukšmo kėlė pvz. dėl Pa-vergtų Tautų sąvartės.

Nežūrint to, vistik turėtų būti Jungti-nėms Amerikos Valstybėms įvairių kitų taikinių priemonių išvystyti tokią politiką, kad nuolatinio spaudimo ir evoliucijos ke-liu būtų pasiektas Baltijos tautų laisvės at-statymas.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telefonai: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tik atnandieniais ir penktadieniais.
Trečiadi. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirtadi., nuo 1-4 ir 7-9,
antradi., penktadienį nuo 1-5, treč.
ir šeštadienį, tik susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradi., penkt. 10-4, ir
šeštadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-2728

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadi., ketvirtadi., 5-8 val. vak.,
antradi., penktadienį, 1-4 popiet.

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadienį, nuo
9:00-2:00 p. p.

Trečiadieniais uždaryta.
ASSOCIATE OPTOMERISTS
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadi., antradi., trečiadienį,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. SUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatšiliepia, tai telefonai: GI 8-6198

MARIJOS AFTUKIENĖS NETEKUS

Rašo POVILAS P. DARGIS, SLA prezidentas
"Skamba ir žvanga, gaudžia varpai,
Liūdną ir skaudų skleisdami gaudą:
Vėl paviliojo auką kapai! Maironis

Ir vėl širdį veriantį žina pa-
siekė mus, jog š. m. liepos 25 d.
Kalifornijoje mirė nuo širdies ir
pasišventusi Susivienijimo Lie-
tuvų Amerikoje veikėja Marija
Aftukienė.
Pažinėjau ją, kai ji dar gyve-
no Chicagoje ir buvo žinoma kai-
po Marija Kemešienė. Gerai pris-
simenu pirmąją mūsų pažintį,
nors tai bus senokai. Laike Pa-
saulinės Parodos Chicagoje man
ir mano žmonei kaip tik pasi-
tarkė apsisistoti toje pačioje vie-
toje, kur ir Marijona gyveno...
Vakarais turėjome progos pla-

čiai išsikabėti apie mūsų gimta-
jį kraštą, o ypač apie Amerikos
lietuvių organizacijas ir jų veik-
lą. Iš pasikalbėjimo patyriau,
kad Marija buvo kilusi iš Mari-
jampolės apskrities. Toji apy-
linkė yra pasižymėjusi tuo,
kad ji yra davusi lietuvių tautai
daug didžių ir garbingų asme-
nių, kurie skyrė savo gyvenimą
tautos labui.
Marytė atvyko į Ameriką dar
prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Ne-
lengvos buvo pirmosios dienos
čia naujame krašte nemokant
kalbos ir neturint specialybės.
Tačiau savo darbštumu ir veik-
lumu lietuviškuose darbuose ji
pralenkė ir tuos, kurie buvo iš-
simokslinę. Nuo 1913 iki 1938
ji praleido Chicagoje. Čia bū-
dama ji priklausė prie ištisos eilės
organizacijų, tačiau, kaip ji pati
išsireiškė, SLA jai buvo ar-
timiausia širdžiai. Todėl nuste-
bėtina, kad Susivienijimui ji ir
pašventė didžiąją savo veiklos
dalį.

Tam tikrą laikotarpį apie 6
metus, ji gyveno Detroite. Ten
gyvendama ji porą sykių lankė-
si Pittsburghe ir buvo apsisistoi-
si pas mano uošvius, Stasį ir
Barborą Bakanus. Tomis progoms
Bakanai pasikviesdavę į sa-
vo namus daugiau artimųjų
prietelių, gyvenančių Pittsbu-
rghe apylinkėje. Tuose pobū-
viuose buvo diskutuojamos įvai-
riausios lietuviškos problemos.
Prisimenu gerai, kad diskusijo-
se Marijonos Aftukienės ir Sta-
sio Bakano nuomonės sutikdavo.
Tiesa pasakius, Bakanai buvo
seni Marijonos prieteliai, tos pa-
čios ideologijos žmonės, ir todėl
mano uošviai Marijoną laikė lyg
savo gimine.

Kiek pamenu, 1943 metais
Marijona galutinai apsigyveno
Kalifornijoje. Ten gyvendama
ji surado ir savo gyvenimo drau-
gę Juozą Aftuką, už kurio 1944
m. rugpičio 25 d. ištėkėjo ir pa-
vyzdinai gyveno. Atvykusi į
Los Angeles, Marijona pirmiau-
sia persikėlė į SLA 75 kuopą.
Per visą tą laikotarpį nuo jos
įstojimo į kuopą, kaip mane pa-
informavo buvęs 75 kp. pirm. P.
Žilinskas, Marija buvo veikliau-
sia narė ir kad nebuvo tokio susi-
rinkimo ar kuopos parengimo,
kuriame ji nebūtų dalyvavusi.
Be SLA, ji dar priklausė prie
Alto, Lietuvių Klubo ir kitų or-
ganizacijų, užimdama įvairias
pareigas valdybose. O kai po An-
trojo Pasaulinio karo atvyko
"kempėse" išvargę mūsų trem-
tiniai, mūsų veikloji Marijona
Aftukienė, lyg motina, jais rū-
pinosi, todėl nestebėtina, kad jai
mirus ne vienam iš jų ašarėlė
suvilgė skruostus.

Tel. Office: 847-5900; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampus Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadienį ir sekmdieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
dažai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-9063

GRADINSKAS
\$89.95 vokiški
AM-FM RADLJAI
TIK \$59.95
kol jų užteks
2512 W. 47 ST. — FR 6-1796
Lietuvi, eik pas lietuvi!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOP, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 10-11 val. ryto. —
Šeštadienį ir sekmdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarų šou: Pirmadieniais 9 v. r. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVENUE
CHICAGO, ILL. 60626

Reikia pasakyti, jog Marijona
Aftukienė nesivaržydama visa-
da gynė ir kovojo už laisvą žmo-
gaus apsisprendimą. Ji per vi-
są savo amžių reišėsi kaip li-
beralė pilna to žodžio prasme.
Jos meilė mūsų tėvų kraštui —
Lietuvai neturėjo ribų. Ji visą
savo amžių pašventė labdarin-
giams ir lietuviškiems — patrio-
tiniams darbams. Ir todėl tebū-
na leista man baigti šį rašinį
šiais poeto Maironio žodžiais:

"Išliksiu aš gyvas paveiksle tame
Net tuomet, kai kūnas, užbertas
/zeme,
Ilsėsis, klajones užbaigęs visas,
Išliks ne vienas: išliksis vardu".

ROCKFORD, ILL.
Mirtis vėl švaistosi
Ilgai sirgęs Oak Park ligoni-
nėje, mirė Juozas Zakarevičius,
sulaukęs 73 metus. Iš Lietuvos
į Rockfordą atvyko pas brolių dar
būdamas jaunas. Buvo nevedęs
ir lietuvių parengimuose visada
pasirodydavęs vienas. Dirbo Joe
Miller tavernoje bartenderiu. Ten
susipažino su daugeliu svetim-
taučiu. Lietuvių organizacijų
knygose jo vardo nėra.
Nesenai išėjo į pensiją, bet
lengvesniu gyvenimu neiilgai
džiaugėsi. Prikibo sunki liga ir
paguldė į Rockfordo ligoninę.
Vėliau, Chicagoje gyvenanti bro-
lio dukrelė savo dėdę pasiėmė ir
paguldė netoli Chicago esančio-
je Oak Park ligoninėje. Po sun-
kios ligos užmerkė akis amžinai.
Jis norėjo būti palaidotas Rock-
forde, šalia savo brolio. Laido-
tuvų kopolytėje susirinko ma-
žas būrelis senų lietuvių ateivių,
bet jo tavernos draugų nesima-
tė.

Velionis priklausė Lietuvių
klubui ir Loyal Order of Moose.
Nuo jų buvo ir gražus vainikas.
Taip pat buvo ir nuo giminių.
Laidotuvėse aptarnavo šv. Pe-
tro ir Povilo parapijos kunigas
B. Daukas. Palaidotas St. Mary
kapuose. Jo broliui Jonui ir vi-
siems giminėms reiškiu užuojau-
tą.
— Taip pat Rockforde pasi-
švaistė ir kita mirtis. Ilgai sir-
gęs mirė Valteris Petkus, sulau-
kęs 61 metus. Buvo gimęs Wau-
keegane. Į Rockfordą atvyko su
tėvais. Buvo gražiai išauklėtas
ir kalbėjo lietuviškai. 40 metų
išdirbo elektros ir dujų kompani-
jose. Šeimyninį gyvenimą su-
kūrė su Veronika Rasimaituke
ir laimingai gyveno. Priklausė
Lietuvių klubui ir elektrikų uni-
jai.

Velionis visą laiką buvo svei-
kas ir stiprus, bet sustreikavo
širdis ir sveikata patiro. Jį dar
žmona atsiveždavo į L. klubą.
Tai jam suteikdavo daug
džiaugsmo. Staiga sužinojome,
kad Valteris išvežtas į ligoninę,
nes susilpnėjo širdies veikimas.
Pagaliau širdis visai sustojo pla-
kusi.

SRAIGIŲ INVAZIJA
Milžiniškos straišgės suėda
visą augmeniją
Miami. Milžiniškos, kumš-
čio didumo afrikoniškos strai-
gės okupavo šiaurinės Miami
miesto dalies 13 ketvirtainių
bloką plotą ir nuėsdamos visa
kas tik auga, gresia nebesuval-
domu išsiplėtimu į kitas Flori-
ridos vietas. Šie moliuskai ėda
absoliučiai viską, ne vien au-
galus; nuėda net dažus nuo
sienų. Viena tokia straišgė per
metus gali atvesti iki 600 vai-
kų.
Šios veislės straišgės prieš eilę
metų iš Afrikos buvo užveis-
tos Havajuose. Iš ten vienas
vaikas prieš trejetą metų tris
straiges kišenėje paslėpęs par-
vežė į Miami savo tetai dovanų,
ir tos jau spėjo pavojingai pa-
sidauginti.

— Lietuvių Filatelistų Draugijos
"Lietuva" poastoginis narių susi-
rinkimas įvyks 1969 m. rugsėjo mėn.
30 d. Jaunimo Centre. Nuo 7 val. iki
8 val. įvyks filatelinė valandėlė, nuo
8 val. vak. narių pasitarimas, kuria-
me Draugijos pirmininkas J. Zygas
padarys svarbų pranešimą apie vyk-
domuosius darbus. Kvičiami nariai
ir svečiai skaitlingai dalyvauti.

Vienų Metų Mirties Sukaktis
A. + A.
IZIDORIUS (JAMES) TARULIS
Gyveno Cicero ir Marquette Parke
Mirė 1968 metais, rugsėjo 30 d. Gimęs Zarasų apskrityje, Vaja-
siškių parapijoje, Užeńskiio kaime, Lietuvoje.
Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.
Paliko nulūde: žmona Marija, duklė Leokadija Slakis, žentas,
anūkė, kiti gimines, draugai ir pažįstani.
Pagarbėti mylimo vyro ir tėvelio atmintį, bus laikomos šv. Mi-
šios, rugsėjo 30 d. 1969 m. šv. Antano bažnyčioje, Marquette Parke, 8:00
val. ir 8:30 val. ryto.
Kvičiame draugus ir pažįstamus pamaldose dalyvauti.

Miegok ramiai mūsų mielas
Laisvai nuo pasaulio bėdų.
Darbus atlikai sunkiai ir
Dievo nuopelnus užsidirbai.
Mes pasiilikę nors ašaras braukiame
Negirdi ir negalim prikelt.
Taip pasiilgom tavo balselio
Tik girdisi įverstelis toli.
Vasara baigias ir lapai vėl
krenta
Taip tyku, taip liūdna be tavęs.
Negalim sulaukt kol vėl
susitiksime
Prie mūsų Aukščiausiojo vartų.
Nulūde:
Žmona, duklė ir šeima

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
LACKAWICZ IR SŪNŪS
2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, SEPTEMBER 29, 1969

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linskumo arba liūdesio valandose
gražiausias gėles ir vainiką, ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1226

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYNČIA
GĖLES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PLEASE HELP SMOKEY
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Tel.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Tel.: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVI-
MAS DIENA IR NAKTĮ
★ TURIME KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
LACKAWICZ IR SŪNŪS
2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, SEPTEMBER 29, 1969

